

Wydział Studiów Strategicznych i Technicznych

Kierunek: Informatyka, rok II, semestr III (2021/2022)

LABORATORIUM ALGORYTMY I ZŁOŻONOŚĆ OBLICZENIOWA

Prowadzący: doktor habilitowany Filip Rudziński

Zespół laboratoryjny:

Magdalena Szafrańska, nr albumu: 18345

Spis treści

Wstęp teoretyczny	2
Użyte technologie	2
Zastosowana konwencja w pisaniu kodu projektu	2
Pliki źródłowe	2
Cel laboratoriów	2
Laboratorium nr 1	3
Cel pośredni	3
Wykonanie ćwiczenia cz. I: implementacja algorytmów	3
Create, RandomFill, Print, Delete	3
Adding, Subtraction	4
Сору	5
Trans	6
Multiplication	7
Wykonanie ćwiczenia cz. II: pomiar czasów wykonywania	8
Funkcja GetTickCount()	9
Funkcja clock()	11
Laboratoria nr 2	12
Cel pośredni	12
Wykonanie ćwiczenia cz. I: czasy wykonywania	12
Uruchomienie bazowej aplikacji	12
Pomiar czasów wykonywania	18
Wykonanie ćwiczenia cz. II: charakterystyki złożoności	19
Generowanie wyników aplikacji	19
Tworzenie wykresu	20
Laboratoria nr 3	24
Cel pośredni	24
Wykonanie ćwiczenia cz. I: implementacja algorytmów	25
Subpart 1	25
Wykonanie ćwiczenia cz. II: wykresy	25
Wnioski	26

Wstęp teoretyczny

aa

Użyte technologie

- Na wszystkich laboratoriach korzystałam z następujących narzędzi:
 - język programowania C++
 - GIT
 - Github
 - Git Bash
 - Google Documents
- Dodatkowo specyficznie dla wybranych laboratoriów:
 - Laboratorium nr 1:
 - Microsoft Visual Studio Community 2019 (wersja 16.11.1)
 - Arkusze Google Sheets
 - Laboratorium 2:
 - środowisko IDE Code::Blocks (wersja Release 20.03 rev 11983)
 - kompilator MinGW z kompilatorem gcc 8.1.0 Windows/unicode w wersji 64-bitowej)

Zastosowana konwencja w pisaniu kodu projektu

Według poznanych w ubiegłym semestrze dobrych praktych programowania podzieliłam w kodzie funkcje na ich prototypy podane w deklaracji (przed funkcją main()) oraz definicje (za funkcją main()).

Podane w deklaracji nagłówki funkcji zawierające informacje o nazwie, typie zwracanym oraz typie i liczbie parametrów mają na celu ogólny pogląd co dana funkcja będzie wykonywać. Jest to wszystko, czego potrzebuje kompilator, aby sprawdzić wstępną, formalną prawidłowość ich użycia.

Pliki źródłowe

Każde z trzech laboratoriów znajduje się w osobnym repozytorium na GitHub. Linki poniżej:

- Laboratorium nr 1
- Laboratorium nr 2
- Laboratorium nr 3

Cel laboratoriów

Celem laboratoriów było zapoznanie się z podstawowymi algorytmami operacji na macierzach, analiza złożoności obliczeniowej i czasu ich wykonywania. Wykresy złożoności

dogłębnie pokazały zależność pomiędzy rodzajami wybranych do implementacji algorytmów wskazując na ich słabe i mocne strony.

Dodatkowo implementacja kodu w języku C++ pozwoliła go utrwalić i odkryć swoiste detale tego języka programistycznego.

Laboratorium nr 1

Pierwsze laboratorium z algorytmów i złożoności obliczeniowej miało na celu zaimplementowanie algorytmów podstawowych działań na macierzach. Posłużyły one w dalszej części do mierzenia czasu wykonywania oraz ich złożoności obliczeniowej.

Cel pośredni

Pliki projektu znajduje się w publicznym repozytorium zdalnym Gita w Githubie. Link do niego: https://github.com/Yaviena/Matrix operations AHNS Algorithms Lab 1.

Algorytmy do zaimplementowania obejmowały utworzenie funkcji o następujących właściwościach:

- utworzenie macierzy
- wypełnienie macierzy randomowymi wartościami
- wyświetlenie macierzy w oknie konsoli
- usunięcie macierzy
- dodawanie do siebie dwóch macierzy
- odejmowanie od siebie dwóch macierzy
- transpozycja macierzy
- kopiowanie macierzy
- mnożenie macierzy

Wykonanie ćwiczenia cz. I: implementacja algorytmów

1. Create, RandomFill, Print, Delete

Rozpoczęłam od 4 bazowych metod.

 W głównej funkcji main() stworzyłam pomocnicze zmienne lokalne określające ilość wierszy i kolumn oraz utworzyłam na ich podstawie pierwszą tablicę.

```
int rowCount = 5;
int colCount = 4;
double** tab1 = CreateTab(rowCount, colCount);
```

```
int main()
{
    int rowCount = 5;
    int colCount = 4;
```

 Na stworzonej tablicy wywołałam w funkcji main() metody do wypełnienia jej wartościami, wypisania w oknie konsoli oraz usunięcia tablicy.

```
RandomTab(rowCount, colCount, tab1);
PrintTab(rowCount, colCount, tab1);
DeleteTab(rowCount, colCount, tab1);
```

Zgodnie z wcześniejszym wyjaśnieniem i przyjętą konwencją we wstępie
teoretycznym, wszystkie funkcje podzieliłam na ich prototypy podane w deklaracji
(przed funkcją main()) oraz definicje (za funkcją main()).
 Poniżej wklejam jedynie dla ogólnego poglądu podane w deklaracji nagłówki funkcji
(prototypy). Pełny kod wraz z ich definicjami znajduje się na końcu tej części
laboratorium.

```
double** CreateTab(int rowCount, int colCount);
void RandomTab(int rowCount, int colCount, double** tab);
void PrintTab(int rowCount, int colCount, double** tab);
void DeleteTab(int rowCount, int colCount, double** tab);
```

- Na koniec w funkcji main() usunęłam stworzoną macierz aby zwolnić pamięć.
- Zbudowałam i skompilowałam projekt. Wszystko przebiegło pomyślnie w wyniku czego została utworzona macierz o wymiarze 5x4, wypełniona przykładowymi wartościami liczb zmiennoprzecinkowych, wypisana w oknie konsoli oraz usunięta z programu.

```
Microsoft Visual Studio Debug Console

0.41, 0.85, 0.72, 0.38

0.80, 0.69, 0.65, 0.68

0.96, 0.22, 0.49, 0.67

0.51, 0.61, 0.63, 0.87

0.66, 0.24, 0.80, 0.83
```

2. Adding, Subtraction

Po upewnieniu się, że wszystko kompiluje się poprawnie i wszelkie zmiany są umieszczane w repozytorium zdalnym na Github, analogicznie zajęłam się operacjami dodawania i odejmowania dwóch macierzy.

 W funkcji main() stworzyłam dwie kolejne tablice. Jedną z nich wypełniłam przykładowymi wartościami (tab2), a ostatnia posłuży do przechowywania wyniku działań na macierzach.

• Utworzyłam prototypy funkcji dodawania i odejmowania podane w deklaracji.

```
void AddTab(int rowCount, int colCount, double** tab1, double** tab2,
double** tab3);
void SubtractTab(int rowCount, int colCount, double** tab1, double** tab2,
double** tab3);
```

 Wywołałam funkcje dodawania i odejmowania na tablicach tab1 i tab2 przechowując za każdym razem wynik operacji w tab3.

```
cout << endl << "Addition matrix 1 and 2" << endl;
AddTab(rowCount, colCount, tab1, tab2, tab3);
PrintTab(rowCount, colCount, tab3);

cout << endl << "Subtraction matrix 1 and 2" << endl;
SubtractTab(rowCount, colCount, tab1, tab2, tab3);
PrintTab(rowCount, colCount, tab3);</pre>
```

- Na koniec w funkcji main() usunęłam stworzone kolejne macierze dla zwolnienia pamięci.
- Kompilacja projektu przebiegła pomyślnie.

```
Microsoft Visual Studio Debug Console
0.41, 0.85, 0.72, 0.38
0.80, 0.69, 0.65, 0.68
0.96, 0.22, 0.49, 0.67
0.51, 0.61, 0.63, 0.87
0.66, 0.24, 0.80, 0.83
0.71, 0.60, 0.64, 0.52
0.90, 0.60, 0.49, 0.31
0.23, 0.99, 0.94, 0.11
0.25, 0.24, 0.51, 0.15
0.13, 0.39, 0.67, 0.97
 Addition matrix 1 and 2
 1.12, 1.45, 1.36, 0.90
 .70, 1.29, 1.14, 0.99
 1.19, 1.21, 1.43, 0.78
0.76, 0.85, 1.14, 1.02
 0.79, 0.63, 1.47, 1.80
Subtraction matrix 1 and 2
-0.30, 0.25, 0.08, -0.14
-0.10, 0.09, 0.16, 0.37

-0.10, 0.09, 0.16, 0.37

0.73, -0.77, -0.45, 0.56

0.26, 0.37, 0.12, 0.72

0.53, -0.15, 0.13, -0.14
```

3. Сору

Kolejnym krokiem było kopiowanie macierzy.

 W funkcji main() stworzyłam kolejną tablicę, która będzie przechowywać skopiowane wartości z innej tablicy.

```
double** tab4 = CreateTab(colCount, colCount);
```

Utworzyłam prototyp funkcji kopiującej podany w deklaracji.

```
void CopyTab(int rowCount, int colCount, double** tab1, double** tab2);
```

Ciało metody jak zwykle umieściłam w definicji za funkcją main().

• Wywołałam funkcję przechowując wynik operacji kopiowania macierzy tab1 w tab4.

```
cout << endl << "Copied matrix 1 to empty matrix" << endl;
CopyTab(rowCount, colCount, tab1, tab4);
PrintTab(rowCount, colCount, tab4);
```

• Na koniec w funkcji main() zwolniłam pamięć i pomyślnie skompilowałam projekt.

4. Trans

Transpozycja macierzy jest nieco bardziej wymagająca skupienia. Należy tu pamiętać o zamianie ilości wierszy i kolumn transponowanej macierzy oraz macierzy wynikowej.

 W funkcji main() stworzyłam tablicę, która będzie przechowywać przetransponowaną macierz.

```
double** transTab = CreateTab(colCount, rowCount);
```

Utworzyłam prototyp funkcji kopiującej podany w deklaracji.

```
void TransTab(int rowCount, int colCount, double** tab, double** temp_tab);
```

Ciało metody jak zwykle umieściłam w definicji za funkcją main().

 Wywołałam funkcję przechowując wynik operacji transponowania macierzy tab1 w transTab i wyświetliłam wynikową przetransponowaną macierz transTab w oknie konsoli.

```
cout << endl << "Transposition of matrix 1" << endl;
TransTab(rowCount, colCount, tab1, transTab);
PrintTab(colCount, rowCount, transTab);
```

 Na koniec w funkcji main() zwolniłam pamięć i z powodzeniem skompilowałam projekt.

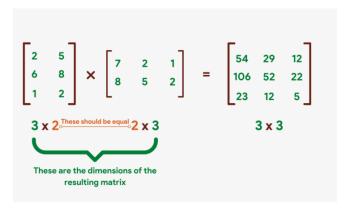
Microsoft Visual Studio Debug Console

```
Matrix 1
0.41, 0.85, 0.72, 0.38
0.80, 0.69, 0.65, 0.68
0.96, 0.22, 0.49, 0.67
0.51, 0.61, 0.63, 0.87
0.66, 0.24, 0.80, 0.83

Transposition of matrix 1
0.41, 0.80, 0.96, 0.51, 0.66
0.85, 0.69, 0.22, 0.61, 0.24
0.72, 0.65, 0.49, 0.63, 0.80
0.38, 0.68, 0.67, 0.87, 0.83
```

5. Multiplication

Aby pomnożyć dwie macierze muszą one spełniać warunek, iż ilość kolumn pierwszej macierzy jest równa ilości wierszy drugiej. Macierzą wynikową będzie macierz o ilości rzędów takiej jak pierwsza z mnożonych macierzy oraz z ilością kolumn taką samą jak druga mnożona macierz.

W projekcie wykorzystam tablicę tab1 oraz stworzę kolejną tablicę (tab5) o odpowiednich wymiarach.

 W funkcji main() stworzyłam pomocniczą zmienną lokalną przechowującą ilość kolumn drugiej z mnożonych macierzy.

```
int colCount2 = 3;
```

Stworzyłam także dwie tablice: jedną o konkretnym wymiarze do pomnożenia (tab5) oraz drugą (tabMultiplication), która będzie przechowywać rezultat mnożenia macierzy tab1 oraz tab5.

```
double** tab5 = CreateTab(colCount, colCount2);
double** tabMultiplication = CreateTab(rowCount, colCount2);
```

• Utworzyłam prototyp funkcji mnożącej macierze podany w deklaracji.

```
void MulTab(int rowCount, int colCount, int colCount2, double** tab1,
double** tab2, double** tab3);
```

Ciało metody jak zwykle umieściłam w definicji za funkcją main().

 Wypełniłam przykładowymi wartościami i wyświetliłam tab5 aby móc sprawdzić w następnym kroku poprawność działania mnożenia na obu tablicach.

```
cout << endl << "Matrix 5 to multiplication" << endl;
RandomTab(colCount, colCount2, tab5);
PrintTab(colCount, colCount2, tab5);
```

Wywołałam funkcję podając za argumenty kolejno zgodnie z definicją:

- ilość wierszy pierwszej macierzy
- ilość kolumn pierwszej macierzy
- ilość kolumn drugiej macierzy
- pierwsza macierz (tab1) do mnożenia
- drugą macierz (tab5) do mnożenia
- -macierz wynikową (tabMultiplication) przechowująca wynik operacji mnożenia Następnie wyświetliłam wynikową macierz w oknie konsoli.

```
cout << endl << "Multiplication of matrix 1 and 5" << endl;
MulTab(rowCount, colCount, colCount2, tab1, tab5, tabMultiplication);
PrintTab(rowCount, colCount2, tabMultiplication);</pre>
```

 Na koniec w funkcji main() zwolniłam pamięć i z powodzeniem skompilowałam projekt.

```
Matrix 1
0.41, 0.85, 0.72, 0.38
0.80, 0.69, 0.65, 0.68
0.96, 0.22, 0.49, 0.67
0.51, 0.61, 0.63, 0.87
0.66, 0.24, 0.80, 0.83

Matrix 5 to multiplication
0.71, 0.60, 0.64
0.52, 0.90, 0.60
0.49, 0.31, 0.23
0.99, 0.94, 0.11

Multiplication of matrix 1 and 5
1.46, 1.59, 0.98
1.92, 1.94, 1.15
1.70, 1.56, 0.93
1.85, 1.87, 0.93
1.81, 1.64, 0.84
```

Wykonanie ćwiczenia cz. II: pomiar czasów wykonywania

Drugą część laboratoriów stanowił pomiar czasów wykonywania zaimplementowanych algorytmów. Dzisiejsze komputery oferują ogromną moc obliczeniową w krótkim czasie. Wykonanie operacji dodawania czy odejmowania na macierzy o wymiarach chociażby 5x4 jest tak szybkie, że procesor postrzega ten czas jako bliski zeru.

Czas wykonywania algorytmów wyznaczyłam na II sposoby, gdyż pierwszy nie dawał rezultatów przy mniejszych macierzach a zastosowanie innej metody pokazało dużą rozbieżność.

Funkcja GetTickCount()

W pierwszej kolejności użyłam GetTickCount(). Zwraca ona typ całkowity (int) jako liczbę milisekund, która upłynęła pomiędzy dwoma wydarzeniami. Wymaga użycia biblioteki windows.h. Biorąc pod uwagę fakt, iż mój system operacyjny jest 64-bitowy, dla prawidłowego funkcjonowania użyję odmiany GetTickCount64() tej funkcji.

Na przykładzie macierzy 1 (tab1) omówię mierzenie czasu wypełniania jej wartościami i wyświetlenia na ekranie.

• Tworzę w funkcji main() zmienne lokalne do rozpoczęcia i zakończenia pomiaru.

```
int startT1, stopT1;
```

 Utworzyłam prototyp funkcji obliczającej czas wykonywania pierwszą metodą podany w deklaracji.

```
void ExecutionTimeByGetTickCount64(int startTime, int stopTime);
```

Ciało metody jak zwykle umieściłam w definicji za funkcją main(). Dla lepszej widoczności wyniku zmieniłam kolor wyświetlanego wewnątrz komunikatu na żółty.

 Bezpośrednio przed wywołaniem funkcji wypełniającej tablicę oraz bezpośrednio po funkcji wypisującej dane na ekran wywołuję funkcję GetTickCount64() na zmiennych lokalnych i zapisuję w nich wynik (zmierzony czas).

```
startT1 = (int)GetTickCount64();
stopT1 = (int)GetTickCount64();
```

 Aby uzyskać czas wykonywania wywołałam funkcję podając jako argumenty powyższe zmienne przechowujące czasy.

```
ExecutionTimeByGetTickCount64(startT1, stopT1);
```

• Kompilacja przebiegła pomyślnie a przykładowy wynik jaki otrzymałam na konsoli dla tab1 o wymiarach 50x10 to 47 milisekund. Poniżej kluczowy wycinek z komunikatem.

```
Microsoft Visual Studio Debug Console

0.16, 0.05, 0.09, 0.21, 0.13, 0.26, 0.39, 0.59, 0.69, 0.10
0.42, 0.04, 0.13, 0.80, 0.34, 0.42, 1.00, 0.44, 0.32, 0.70
0.15, 0.32, 0.08, 0.83, 0.10, 0.23, 0.73, 0.08, 0.53, 0.07
0.21, 0.10, 0.52, 0.14, 0.82, 0.28, 0.24, 0.33, 0.94, 0.59
0.04, 0.17, 0.73, 0.53, 0.85, 0.31, 1.00, 0.74, 0.74, 0.12
0.72, 0.38, 0.34, 0.14, 0.22, 0.53, 0.00, 0.30, 0.95, 0.03

Execution time with GetTickCount64() function: 63 miliseconds.
```

- Po przykładowych 7 kompilacjach okazało się, że czas wykonywania wynosił kolejno:
 - o 47 ms
 - o 62 ms
 - o 47 ms
 - o 63 ms
 - o 47 ms
 - o 62 ms
 - o 46 ms

a więc średnio 53.43 ms.

- Zastosowanie tego samego sposobu analogicznie przy mnożeniu macierzy dało poniższe wyniki przy 7 próbach:
 - o 62 ms
 - o 78 ms
 - o 47 ms
 - o 62 ms
 - o 31 ms
 - o 47 ms
 - o 47 ms

a więc średnio 53.43 ms.

Przy zwiększeniu wymiarów mnożonych macierzy do 500x100 i 100x3, czas wykonywania przy 7 próbach przedstawiał się następująco:

- o 328 ms
- o 344 ms
- o 328 ms
- o 329 ms
- o 328 ms
- o 343 ms
- o 359 ms

a więc średnio 337 ms.

```
Microsoft Visual Studio Debug Console

21.77, 22.78, 24.29

22.34, 23.81, 23.14

23.20, 22.97, 24.35

21.68, 20.85, 22.04

22.52, 22.87, 21.38

21.18, 20.50, 21.17

Execution time with GetTickCount64() function: 328 miliseconds.
```

- Stosując opisany przebieg mierząc wyłącznie czas tworzenia macierzy i jej wypełnienia (bez wypisywania danych na ekran), czas wynosił 0 ms nawet dla bardzo dużych macierzy. Oznacza to, że to procesor oblicza i wykonuje polecenia bardzo szybko a to jedynie wypisanie danych na ekran zajmuje jakikolwiek czas dostrzegalny "gołym okiem".
- Przez wzgląd na prostotę i złożoność pozostałych funkcji, jedyną interesującą funkcją pod względem czasu wykonywania algorytmu jest jeszcze transpozycja.
 Implementacja pomiaru czasu wykonywania na macierzy poddanej transpozycji znajduje się w finalnym kompletnym kodzie na końcu tej części sprawozdania.

2. Funkcja clock()

Jako drugiej użyłam funkcji clock(). Zwraca ona typ zmiennoprzecinkowy (double) jako liczbę sekund tym razem, jaka upłynęła pomiędzy dwoma wydarzeniami. analogicznie do pierwszej metody wykonałam pomiar za pomocą clock() na przykładzie macierzy 1 (tab1).

 Deklaruję zmienne lokalne do rozpoczęcia i zakończenia pomiaru. Obie zmienne reprezentują liczbę cykli procesora w momencie startu i zakończenia odliczania

```
clock_t startT2, stopT2;
```

 Utworzyłam prototyp funkcji obliczającej czas wykonywania pierwszą metodą podany w deklaracji.

```
void ExecutionTimeByClock(int startTime, int stopTime);
```

Ciało metody jak zwykle umieściłam w definicji za funkcją main(). Dla lepszej widoczności wyniku zmieniłam kolor wyświetlanego wewnątrz komunikatu na niebieski.

 Bezpośrednio przed wywołaniem funkcji wypełniającej tablicę oraz bezpośrednio po wypisaniu danych na ekran wywołuję funkcję GetTickCount64() na zmiennych lokalnych i zapisuję w nich wynik (zmierzony czas).

```
startT2 = clock();
```

```
stopT2 = clock();
```

 Aby uzyskać czas wykonywania wywołałam funkcję podając jako argumenty powyższe zmienne przechowujące czasy.

```
ExecutionTimeByClock(startT2, stopT2);
```

 Kompilacja przebiegła pomyślnie a przykładowy wynik jaki otrzymałam w oknie konsoli dla tab1 o wymiarach 50x10 to 0.048 sekund. Poniżej kluczowy wycinek z wynikami obu metod.

```
Microsoft Visual Studio Debug Console

0.16, 0.05, 0.09, 0.21, 0.13, 0.26, 0.39, 0.59, 0.69, 0.10
0.42, 0.04, 0.13, 0.80, 0.34, 0.42, 1.00, 0.44, 0.32, 0.70
0.15, 0.32, 0.08, 0.83, 0.10, 0.23, 0.73, 0.08, 0.53, 0.07
0.21, 0.10, 0.52, 0.14, 0.82, 0.28, 0.24, 0.33, 0.94, 0.59
0.04, 0.17, 0.73, 0.53, 0.85, 0.31, 1.00, 0.74, 0.74, 0.12
0.72, 0.38, 0.34, 0.14, 0.22, 0.53, 0.00, 0.30, 0.95, 0.03
Execution time with GetTickCount64(): 47 miliseconds.
Execution time with clock(): 0.048 seconds.
```

 Powyższą metodę zaimplementowałam analogicznie do dwóch pozostałych kluczowych algorytmów: mnożenia oraz transpozycji macierzy.

Wnioski znajdują się na końcu sprawozdania w sekcji Wnioski.

Laboratoria nr 2

Cel pośredni

Na podstawie wyników czasów wykonywania sześciu algorytmów należy zbudować charakterystyki złożoności obliczeniowej (na jednym wspólnym rysunku na całej stronie A4) dla wszystkich algorytmów podanych w programie będącym materiałem do laboratorium. Dopuszczalne jest rozłożenie charakterystyk na 2 wykresy dla lepszej czytelności wzrostu tempa czasów ich wykonywania.

Wszystkie pliki projektu znajdują się w publicznym repozytorium zdalnym Gita w Githubie. Link do niego:

https://github.com/Yaviena/Algorithms Lab 2 Fuctions graphs Magda Szafranska

Wykonanie ćwiczenia cz. I: czasy wykonywania

Uruchomienie bazowej aplikacji

Dla swobodnej pracy utworzyłam nowy projekt w środowisku Code::Blocks. Umieściłam w nim skopiowany kod z otrzymanego od Wykładowcy pliku "main.cpp".

Prześledzenie działania programu.

Cały kod programu wkleiłam na końcu tej części ćwiczenia.

Program składał się z zaimplementowanych 6 podstawowych rodzajów sortowania:

- Sortowanie babelkowe (ang. bubble sort)
- Sortowanie przez wybór (ang. selection sort)
- Sortowanie przez wstawianie (ang.insertion sort)
- Sortowanie przez scalanie (ang. merge sort)
- Sortowanie szybkie (ang. quick sort)
- Sortowanie przez zliczanie (ang. counting sort)

W programie znajdowało się również kilka funkcji pomocniczych powiązanych z powyższymi algorytmami.

```
Dla poprawności działania bibliotek, z których program korzystał, zmieniłam funkcję T[i] = random(N);

na
T[i] = rand() %N;
```

• Analiza funkcji głównej main() programu.

Wewnątrz funkcji main() znalazły się wywołania poszczególnych funkcji algorytmów sortowania pokazujące czas ich wykonywania dla określonej wielkości tablicy. Tablica tworzona jest na początku na podstawie wymiaru podanego przez użytkownika przy uruchamianiu aplikacji. Podawany parametr N określa długość naszej tablicy. Jej zawartość jest losowana i wyświetlana (maksymalnie do 30 znaków).

Funkcje obliczające czasy sortowania.

W funkcji main() mamy następnie dwie bardzo istotne, skojarzone ze sobą kluczowe funkcje:

- QueryPerformanceFrequency((LARGE_INTEGER*)&F); zwraca częstotliwość pracy procesora
- QueryPerformanceCounter((LARGE_INTEGER*)&T1); zwraca liczbę cykli wykonanych przez procesor od momentu uruchomienia komputera.

Obie te funkcje służą do wyznaczania czasu pracy procesora. Mogą być użyte do aproksymacji czasu pracy danego algorytmu - co posłużyło mi w drugiej części laboratorium.

Przeanalizuje ich zależność na przykładzie sortowania babelkowego jak poniżej:

```
__int64 T1, T2, F;
QueryPerformanceFrequency((LARGE_INTEGER*)&F);

printf("Sortowanie bibelkowe (ang. bubble sort)...", N);
RandomTab(N, T);
QueryPerformanceCounter((LARGE_INTEGER*)&T1);
BubbleSort(N, T);
QueryPerformanceCounter((LARGE_INTEGER*)&T2);
printf("\t\tCzas [s] = %G\n", (T2 - T1) / (float)F);
```

Liczba cykli wykonywanych przez procesor zwracana jest do zmiennej całkowitej 64-bitowej T1. Jeżeli odczytamy taki parametr (T1) tuż przed uruchomieniem danego algorytmu oraz tuż po jego wykonaniu (T2), to następnie różnica tych dwóch wielkości (T2-T1) da nam liczbę taktów procesora, które były potrzebne do wykonania danego algorytmu. Jeśli podzielimy tę liczbę taktów przez częstotliwość, którą wcześniej odczytaliśmy, otrzymamy czas przetwarzania danego algorytmu w sekundach.

Proces ten powtarza się w programie dla wszystkich sześciu algorytmów sortujących. Każdy z tych czasów jest wyświetlany.

Implementacja zapisu pomiarów do pliku

Aby zebrać dane potrzebne do sporządzania wykresów, dodałam funkcje zapisu do plików z biblioteki *fstream*. Dla wygody późniejszego kopiowania danych do arkuszu Google Sheets, pomiary czasów dla każdego z algorytmów zapisywałam w osobnym pliku (z opcją nadpisywania). Poniżej adekwatny wycinek kodu.

```
163
               // writing to the text file
                                                       separate file to each of an algorithm
              fstream fileN1, fileN2, fileBubble, fileSelection, fileInsertion, fileMerge, fileQuick, fileCounting;
164
              fileN1.open("N1.txt", ios::out | ios::app);
fileN2.open("N2.txt", ios::out | ios::app);
166
167
              fileBubble.open("BubbleSort.txt", ios::out | ios::app);
              fileSelection.open("SelectionSort.txt", ios::out | ios::app);
fileInsertion.open("InsertionSort.txt", ios::out | ios::app);
168
169
              fileMerge.open("MergeSort.txt", ios::out | ios::app);
fileQuick.open("QuickSort.txt", ios::out | ios::app);
171
172
              fileCounting.open("CountingSort.txt", ios::out | ios::app);
173
174
             int* T = new int[N];
175
176
             RandomTab(N, T);
             printf("T = "); WriteTab(MIN(N, 30), T);
177
178
179
              fileN1 << N << endl;
              fileN2 << N << endl:
```

• Zbudowanie aplikacji

Po analizie kodu zbudowałam i skompilowałam program generując tym samym plik wykonywalny .exe. Do kompilacji użyłam kompilatora C++ MinGW zawierającego się w moim środowisku programistycznym Code::Blocks.

Kod programu

Poniżej znajduje się cały kod programu. Jest do pobrania również w zdalnym repozytorium razem z całym projektem. Link do niego na początku sekcji Laboratorium nr 2.

```
// Autor: Magda Szafranska, nr indeksu AHNS: 18345
// Informatyka NST, rok 2, sem. 3
// Algorytmy, laboratoria nr 2
using namespace std;
//------
#include <tchar.h>
#include <stdio.h>
#include <stdib.h>
#include <windows.h>
#include <random>
#include <fstream>
```

```
int MIN(int A, int B)
   return A < B ? A : B;
void SWAP(int& A, int& B)
  int T = A;
   A = B;
   B = T;
void RandomTab(int N, int* T)
   srand(0);
   for (int i = 0; i < N; ++i) T[i] = rand() % N;
void WriteTab(int N, int* T)
   printf("%i", T[0]);
   for (int i = 1; i < N; ++i) printf(", %i", T[i]);
   printf("\n");
int MaxOfTab(int N, int* T)
   int M = T[0];
   for (int i = 1; i < N; ++i) if (M < T[i]) M = T[i];
   return M;
void BubbleSort(int N, int* T)
  bool Changed;
   do {
       Changed = false;
        for (int i = N - 2; i >= 0; --i)
              if (T[i] > T[i + 1]) {
                     SWAP(T[i], T[i + 1]);
                     Changed = true;
               }
   } while (Changed);
void InsertionSort(int N, int* T)
   for (int i = 1; i < N; ++i) {
       int j = i;
       int V = T[i];
        while ((T[j-1] > V) \&\& (j > 0)) T[j--] = T[j-1];
       T[j] = V;
void SelectionSort(int N, int* T)
   for (int i = 0; i < N - 1; ++i) {
        int m = i;
       for (int j = i + 1; j < N; ++j) if (T[j] < T[m]) m = j;
       SWAP(T[m], T[i]);
```

```
void QS(int I1, int I2, int* T)
    int i = I1;
   int j = I2;
    int V = T[(I1 + I2) / 2];
    do
        while (T[i] < V) i++;
        while (V < T[j]) j--;
        if (i <= j) SWAP(T[i++], T[j--]);
    } while (i <= j);</pre>
    if (I1 < j) QS(I1, j, T);
    if (i < I2) QS(i, I2, T);
}
void QuickSort(int N, int* T)
   QS(0, N - 1, T);
void CountingSort(int N, int* T)
{
   int M = MaxOfTab(N, T);
   int* P = new int[M];
    for (int i = 0; i < M; ++i) P[i] = 0;
    for (int i = 0; i < N; ++i) ++P[T[i]];
    for (int i = 0, j = 0; (i < N) && (j < M);)
        if (P[j] > 0) {
               T[i++] = j;
               P[j]--;
        }
        else j++;
    delete[] P;
void MM(int I1, int K, int I2, int* T, int* P)
   for (int i = I1; i <= I2; ++i) P[i] = T[i];
    int i = I1;
    int j = K + 1;
    int q = I1;
    while ((i \le K) \&\& (j \le I2)) {
       if (P[i] < P[j]) T[q++] = P[i++];
        else T[q++] = P[j++];
    }
    while (i <= K) T[q++] = P[i++];
}
void MS(int I1, int I2, int* T, int* P)
   if (I1 < I2) {
        int k = (I1 + I2) / 2;
        MS(I1, k, T, P);
        MS(k + 1, I2, T, P);
        MM(I1, k, I2, T, P);
    }
void MergeSort(int N, int* T)
   int* P = new int[N];
   MS(0, N - 1, T, P);
   delete[] P;
```

```
int main(int argc, char* argv[])
    printf("<<< Test algorytmów sortowania tablcy liczb ca³kowitych >>>\n");
    if (argc != 2) {
        printf("Schemat wywo3ania programu: sort tab size\n");
        printf(" tab size - rozmiar tablicy\n");
        return 0;
   int N = atoi(argv[1]);
    printf("N = %i\n", N);
    if (N \le 0)
        printf("Nieprawid'owy rozmiar tablicy!\n");
        return 0;
    // writing to the text file - a separate file to each of an algorithm
    fstream fileN1, fileN2, fileBubble, fileSelection, fileInsertion, fileMerge, fileQuick,
    fileN1.open("N1.txt", ios::out | ios::app);
    fileN2.open("N2.txt", ios::out | ios::app);
    fileBubble.open("BubbleSort.txt", ios::out | ios::app);
    fileSelection.open("SelectionSort.txt", ios::out | ios::app);
    fileInsertion.open("InsertionSort.txt", ios::out | ios::app);
    fileMerge.open("MergeSort.txt", ios::out | ios::app);
    fileQuick.open("QuickSort.txt", ios::out | ios::app);
    fileCounting.open("CountingSort.txt", ios::out | ios::app);
   int* T = new int[N];
   RandomTab(N, T);
    printf("T = "); WriteTab(MIN(N, 30), T);
    fileN1 << N << endl;
    fileN2 << N << endl;
     int64 T1, T2, F;
    QueryPerformanceFrequency((LARGE INTEGER*)&F);
    printf("Sortowanie b¹belkowe (ang. bubble sort)...", N);
    RandomTab(N, T);
    QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T1);
    BubbleSort(N, T);
    QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T2);
   printf("\t\tCzas [s] = \G\n", (T2 - T1) / (float)F);
    fileBubble << (T2 - T1) / (float)F << endl;
    printf("Sortowanie przez wybór (ang. selection sort)...", N);
    RandomTab(N, T);
    QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T1);
    SelectionSort(N, T);
    QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T2);
    printf("\t Czas [s] = \Gn", (T2 - T1) / (float)F);
    fileSelection << (T2 - T1) / (float)F << endl;</pre>
    printf("Sortowanie przez wstawianie (ang.insertion sort)...", N);
    RandomTab(N, T);
    QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T1);
    InsertionSort(N, T);
    QueryPerformanceCounter((LARGE_INTEGER*)&T2);
    printf("\tCzas [s] = \G\n", (T2 - T1) / (float)F);
    fileInsertion << (T2 - T1) / (float)F << endl;
   printf("Sortowanie przez scalanie (ang. merge sort)...", N);
    RandomTab(N, T);
    QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T1);
```

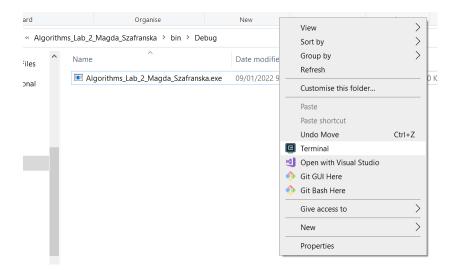
```
MergeSort(N, T);
QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T2);
printf("\t\tCzas [s] = \G\n", (T2 - T1) / (float)F);
fileMerge << (T2 - T1) / (float)F << endl;</pre>
printf("Sortowanie szybkie (ang. quick sort)...", N);
RandomTab(N, T);
QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T1);
QuickSort(N, T);
QueryPerformanceCounter((LARGE_INTEGER*)&T2);
printf("\t\tCzas [s] = \G\n", (T2 - T1) / (float)F);
fileQuick << (T2 - T1) / (float)F << endl;</pre>
printf("Sortowanie przez zliczanie (ang. counting sort)...", N);
RandomTab(N, T);
QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T1);
CountingSort(N, T);
QueryPerformanceCounter((LARGE INTEGER*)&T2);
printf("\tCzas [s] = \G\n", (T2 - T1) / (float)F);
fileCounting << (T2 - T1) / (float)F << endl;
printf("T = "); WriteTab(MIN(N, 30), T);
   fileN1.close();
   fileN2.close();
   fileBubble.close();
   fileSelection.close();
   fileInsertion.close();
   fileMerge.close();
   fileQuick.close();
   fileCounting.close();
delete[] T;
return 0;
```

Pomiar czasów wykonywania

• Uruchomienie aplikacji

Aby uruchomić plik .exe przeszłam do folderu "Debug", w którym się on znajdował: C:\..\Algorithms_Lab_2_Graphs_of_sorting_complex\Algorithms_Lab_2_Magda_Szafranska\bin\Debug

Klikając PPM otworzyłam w tym folderze terminal jak poniżej.

W terminalu uruchomiłam plik wykonywalny "Algorithms_Lab_2_Magda_Szafranska.exe" podając po odstępie po nazwie pliku przykładowy parametr 1000 określający wielkość tablicy do posortowania.

Kolejne pomiary znajdują się poniżej w drugiej części zadania.

Wykonanie ćwiczenia cz. II: charakterystyki złożoności

Generowanie wyników aplikacji

Jedno uruchomienie algorytmu to jeden punkt na charakterystyce złożoności. Zadanie polegało na wyznaczenie kilkudziesięciu takich punktów dla różnych N. Zaczęłam gromadzenie wyników dla zbudowania charakterystyk od dużych wartości N takich, aby czas dla sortowania bąbelkowego (dla niego będzie najdłuższy) był stosunkowo długi, do około 1 minuty.

Pierwszy pomiar dla N = 1000 elementów okazał się za mały dlatego ponownie wywołałam program używając za każdym razem innej wielkości N uzależnionej od otrzymywanego czasu wykonywania dla algorytmu sortowania bąbelkowego.

Poniżej zrzuty ekranu kilku przykładowych wyników:

- dla N = 120 000, czas (sortowania bąbelkowego) =~ 65 s

dla N = 115 000, czas =~ 60 s

```
C:\Users\Modify\Downloads\All\Algorytmy\Algorithms_Lab_2_Graphs_of_sorting_complex\Algorithms_Lab_2_Magda_Szafranska\bin\Debug" — \( \times \)

\[ \times \t
```

- dla N = 110 000, czas =~ 54 s

Tworzenie wykresu

• Założenia wstępne.

Według zaleceń Pana Profesora, rysunek powinien być zbudowany na jednej kartce A4 (jednym wspólnym wykresie) zorientowanej pionowo, a więc oś N będzie na krótszym boku a oś czasu na krótszym.

Dążyłam do uzyskania jak najlepszej widoczności wykresu, niemniej już przy pierwszych uruchomieniach programu widać było wyraźną rozbieżność wyników poszczególnych algorytmów. Szczególnie dla trzech ostatnich ciężko byłoby wyznaczyć charakterystyki na jednym wspólnym wykresie z trzema pierwszymi tak, aby zachować czytelność. Idąc za sugestią Pana Profesora pokusiłam się o dwa osobne rysunki:

- jeden rysunek dla trzech pierwszych rodzajów sortowania:
 - sortowanie bąbelkowe (ang. bubble sort)

- sortowanie przez wybór (ang. selection sort)
- sortowanie przez wstawianie (ang.insertion sort)
- drugi dla trzech kolejnych (przez scalanie, szybkie, przez zliczanie)
 - sortowanie przez scalanie (ang. merge sort)
 - sortowanie szybkie (ang. quick sort)
 - sortowanie przez zliczanie (ang. counting sort)

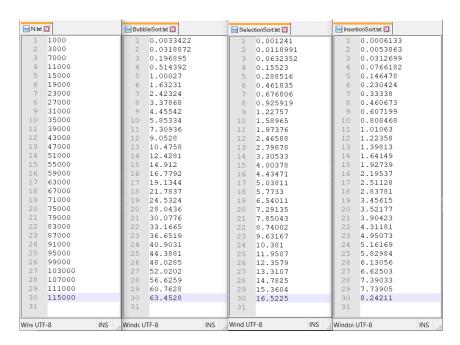
Dopasowanie skali osi.

Maksymalna wartość na osi czasu to ok. 60 sekund. N, czyli ilość elementów sortowanej tablicy, dla którego czas wykonywania algorytmu bąbelkowego będzie najbardziej zbliżony do czasu 60 sekund, będzie tym samym moją maksymalną wartością na osi poziomej.

Spośród wszystkich poprzednich eksperymentalnych uruchomień programu wynika, że dla N=115000 czas wykonywania to ok. 60 sekund a więc je właśnie przyjęłam za moje skrajne wartości na obu osiach. Następnie oś czasu podzieliłam proporcjonalnie według skali liniowej na odcinki czasowe (co 1 cm) po czym uruchamiałam program dobierając za każdym razem taki parametr N, jaki wynika z podziału tej osi poziomej. Wykonałam kilkanaście takich punktów pomiarowych (uruchomień programu) dla każdego algorytmu.

Charakterystyka złożoności dla pierwszych trzech algorytmów

Poniżej prezentuję wyniki zapisywane do plików przy 30 kolejnych uruchomieniach programu. Każdy plik to czas wykonywania innego algorytmu (adekwatnie do nazwy pliku). Przy pierwszym uruchomieniu programu podałam N=1000 i za każdym razem zwiększałam ten parametr o 4000.

Uzyskane w wyniku zapisu do plików pomiary skopiowałam do odpowiednich kolumn w arkuszu Google Sheets.

Wielkość tablicy N	Sortowanie bąbelkowe	Sortowanie przez wybór	Sortowanie przez wstawianie
, ,	czas [s]	czas [s]	czas [s]
1000	0,0033422	0,001241	0,0006133
3000	0,0318872	0,0118991	0,0053863
7000	0,196895	0,0632352	0,0312699
11000	0,514392	0,15523	0,0766182
15000	1,00027	0,288516	0,146478
19000	1,63231	0,461835	0,230424
23000	2,42324	0,676806	0,33338
27000	3,37868	0,925919	0,460673
31000	4,45542	1,22757	0,607199
35000	5,85334	1,58965	0,808468
39000	7,30936	1,97376	1,01063
43000	9,0528	2,46588	1,22358
47000	10,4758	2,79878	1,39813
51000	12,4281	3,30533	1,64149
55000	14,912	4,00378	1,92739
59000	16,7792	4,43471	2,19537
63000	19,1344	5,03811	2,51128
67000	21,7837	5,7733	2,83781
71000	24,5324	6,54011	3,45615
75000	28,0436	7,29135	3,52177
79000	30,0776	7,85043	3,90423
83000	33,1665	8,74002	4,31181
87000	36,6519	9,63167	4,95073
91000	40,9031	10,381	5,16169
95000	44,3881	11,9507	5,82984
99000	48,0285	12,3579	6,13056
103000	52,0202	13,3107	6,62503
107000	56,6259	14,7825	7,39033
111000	60,7628	15,3604	7,73905
115000	63,4528	16,5225	8,24211

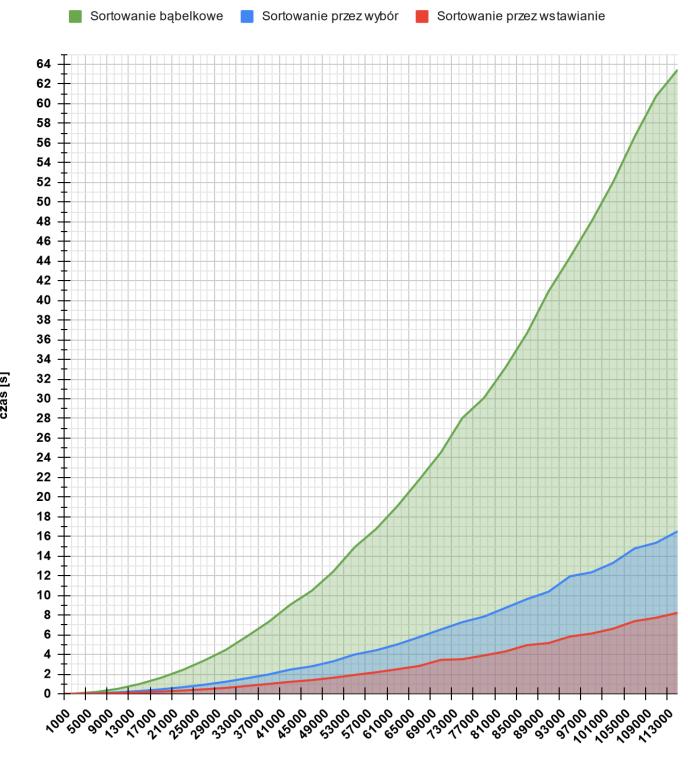
Na podstawie uzyskanych pomiarów stworzyłam wykres charakterystyki złożoności wybranych algorytmów (poniżej).

Na osi poziomej oznaczyłam N, czyli długość tablicy - parametr podawany podczas wywoływania programu.

Oś pionowa to czas, w jakim sortowana jest tablica, czyli wygenerowane wyniki w sekundach wyświetlane w oknie konsoli po zadaniu wielkości tablicy.

Charakterystyki złożoności obliczeniowej

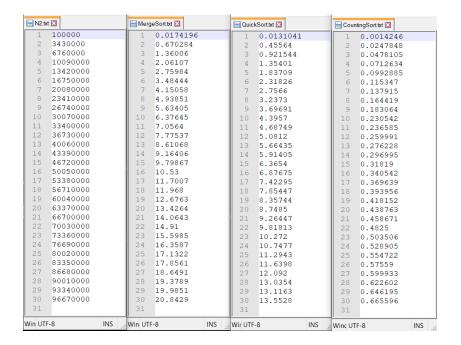
dla wybranych rodzajów algorytmów sortowań

Charakterystyka złożoności dla kolejnych trzech algorytmów

Aby uzyskać większą czytelność drugiego rysunku i zmienność czasu od ilości elementów tablicy, dobrałam inne zakresy osi (dużo większe N). W tym celu opatrzyłam komentarzem poszczególne linijki w funkcji main() odnoszące się do obliczeń trzech pierwszych algorytmów aby nie musieć czekać długo na wyniki.

Poniżej prezentuję wyniki zapisywane do plików przy 30 kolejnych uruchomieniach programu. Każdy plik to czas wykonywania innego algorytmu (adekwatnie do nazwy pliku). Przy pierwszym uruchomieniu programu podałam N=100000 i za każdym razem zwiększałam ten parametr o 3330000 aż do 96670000.

Uzyskane w wyniku zapisu do plików pomiary skopiowałam do odpowiednich kolumn w arkuszu Google Sheets.

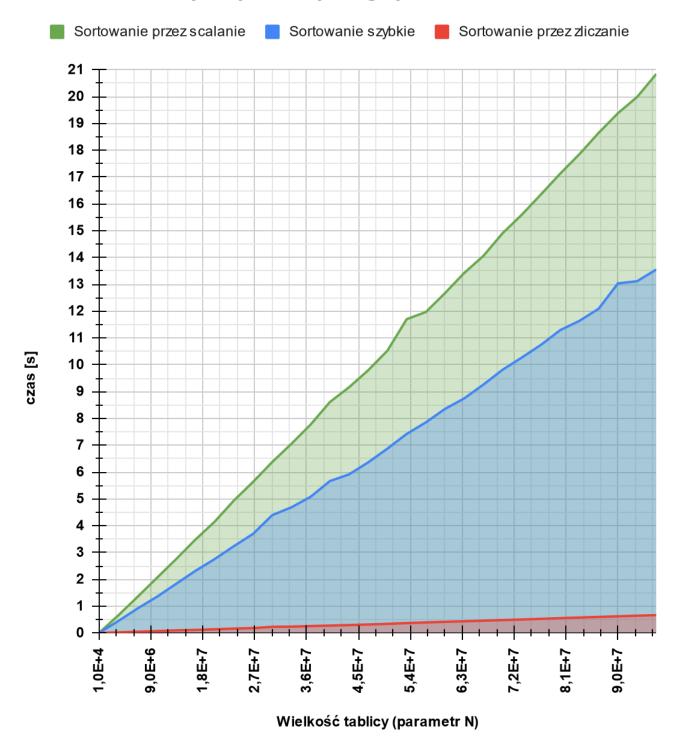
Wielkość tablicy	Sortowanie przez scalanie	Sortowanie szybkie	Sortowanie przez zliczanie
N	czas [s]	czas [s]	czas [s]
100000	0,0174196	0,0131041	0,0014246
3430000	0,670284	0,45564	0,0247848
6760000	1,36006	0,921544	0,0478105
10090000	2,06107	1,35401	0,0712634
13420000	2,75984	1,83709	0,0992885
16750000	3,48444	2,31826	0,115347
20080000	4,15058	2,7566	0,137915
23410000	4,93851	3,2373	0,164419
26740000	5,63405	3,69691	0,183064
30070000	6,37645	4,3957	0,230542
33400000	7,0564	4,68749	0,236585

0,259991	5,0812	7,77537	36730000
0,276228	5,66435	8,61068	40060000
0,296995	5,91405	9,16406	43390000
0,31819	6,3654	9,79867	46720000
0,340542	6,87675	10,53	50050000
0,369639	7,42295	11,7007	53380000
0,393956	7,85447	11,968	56710000
0,418152	8,35744	12,6763	60040000
0,438763	8,7485	13,4264	63370000
0,458671	9,26447	14,0643	66700000
0,4825	9,81813	14,91	70030000
0,503506	10,272	15,5985	73360000
0,528905	10,7477	16,3587	76690000
0,554722	11,2943	17,1322	80020000
0,57559	11,6398	17,8561	83350000
0,599933	12,092	18,6491	86680000
0,622602	13,0354	19,3789	90010000
0,646195	13,1163	19,9851	93340000
0,665596	13,5528	20,8429	96670000

Na podstawie uzyskanych pomiarów stworzyłam podobnie jak w poprzednim przypadku wykres charakterystyki złożoności wybranych algorytmów (poniżej).

Charakterystyki złożoności obliczeniowej

dla wybranych rodzajów algorytmów sortowań

• Podsumowanie.

Analizowane algorytmy były podstawowymi przedstawicielami metod sortowania. W rezultacie pomiarów ich czasów wykonywania otrzymałam charakterystykę złożoności obliczeniowej wszystkich algorytmów dzięki czemu mogłam porównać, który z nich jest najlepszy, a który najgorszy. Wykresy charakterystyk świetnie zilustrowały te różnice.

Najszybszy ze wszystkich okazał się algorytm sortowania przez wstawianie, a najwolniejsze jest sortowanie bąbelkowe.

Złożoności czasowe w notacji dużego O dla analizowanych algorytmów potwierdzają moje wyniki:

Sortowanie bąbelkowe: O(n²)

Sortowanie przez wybór: O(n²)

Sortowanie przez wstawianie: O(n²)
 Sortowanie przez scalanie: O(n·log n)

Sortowanie szybkie: O(n·log n)

- Sortowanie przez zliczanie (ang. counting sort): **O(n)**

Kompletne wnioski po przeanalizowaniu charakterystyk znajdują się na końcu sprawozdania w sekcji <u>Wnioski</u>.

Laboratoria nr 3

Cel pośredni

Pliki projektu znajdują się w publicznym repozytorium zdalnym Gita w Githubie. Link do niego:

Aa

Wykonanie ćwiczenia cz. I: implementacja algorytmów

Subpart 1

Wykonanie ćwiczenia cz. II: wykresy

Subpart 1

Wnioski znajdują się na końcu sprawozdania w sekcji Wnioski.

Wnioski

Dot. laboratorium nr 1

Procesor oblicza i wykonuje polecenia tak szybko, że czas wykonania jest niemal bliski zeru. Zachodzące obliczenia nie są widoczne dla ludzkiego oka. Widzimy różnicę w wynikach przy pomiarze czasu wykonywania danej operacji na macierzy o wymiarach 50x10 oraz 500x100. Nie jest ona jednak tak znaczna jak można by było się spodziewać. Na przedstawionych przykładach wypełnienia i wypisania macierzy oraz pomnożenia i wypisania macierzy, czasy wykonywania sposobem z funkcją GetTickCount64() są identyczne co do drugiego miejsca po przecinku.

Analogiczne wnioski można wysnuć obserwując czas wykonywania analogicznych pomiarów drugim sposobem. Wynik wyrażony jest tam w sekundach, a więc po porównaniu obu wielkości widać niemal identyczne wyniki. Ta niewielka ewentualna różnica kilku milisekund jest spowodowana kolejnością wywołania rozpoczęcia i zakończenia pomiarów pomiędzy poszczególnymi metodami.

Dot. laboratorium nr 2

Powrót do interaktywnego menu

W rezultacie wyznaczenia charakterystyk złożoności obliczeniowej wszystkich algorytmów jakie otrzymałam, mogłam porównać, który z nich jest najlepszy, a który najgorszy.